

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, kölcshankönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Lőw Lipót ucca 19. Telefon: 26-34. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged

Vasárnap, 1933 április 9

Ara 24 fillér

IX. évfolyam, 80. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20 vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő - Egyes szám ára hétköznap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tartja szerint. Megjelentik hétfő kivételével naponként reggel

Harc az egyetemért

A pénzügyminiszter bejelentette expozéjában, hogy a négy egyetem nem tartható fenn s vagy az egyik egyetemet meg kell szüntetni, vagy össze kell vonni a fakultásokat. A pénzügyminiszternek ez a bejelentése munkára, harcra és küzdelemre kell hogy szólítsa Szeged egész polgárságát. Ennek a városnak nincsenek olyan politikai támaszai, mint amilyenekre Debrecen és Pécs rábízhajta érdekei védelmét. A szegedi polgárságnak magán a k kell helyt állania magáért s magának kell pótolnia a politikai protektorok összekötésének, tekintélyének és fellépésének minden súlyát. Meg tudja-e ezt tenni a szegedi polgárság?

A pénzügyminiszternek ez a bejelentése egészen közélről fenyegető veszedelemnek tünteti azt fel, amit eddig ellenőrizhetetlen források s megbízhatatlannak tartott értesülések híreszteltek. Akármilyen elszántsággal és elhatározottsággal védjük eddig a szegedi egyetemet, azt hittük mégis, hogy csak a taktikusság lázában, a heveny leépitési törekvések tulbuzgóságában születhetnek meg olyan romboló tervek, amelyek a szegedi egyetem fennállását, vagy épségét fenyegetik. Most azonban a felelőtlen híresztelés a kormány költségvetési programjává alakult át, most már nincs ideje annak, hogy vigasztaljuk egymást az ország gazdasági helyzetének, vagy pénzügyi állapotának megváltoztatásával. Most már harcba kell menni a szegedi egyetemért s ennek a harcnak toborzó munkáját el kell végeznünk — inkább ma, mint holnap.

Meg kell mondanunk: nem kellő körültekintéssel és nem a szükséges előrelátással biztosították a város érdekeit azok, akik a szegedi polgárságnak az egyetemért hozott áldozatait prezentálták. A szegedi polgárság teljes egyetemért hozott áldozatot, ha a szegedi polgárság nem lett volna abban a meggyőződésben, hogy teljes egyetemért hoz áldozatot s a teljes egyetem idetelepítéseért és fentartásáért vállalja a terheket, akkor a hozott áldozatokat is arányosította volna az elért eredménnyel s ez elért eredmény állandóságával. Ha magánjogi szerződés kötése után úgy változik meg a szolgáltatás és ellenszolgáltatás aránya, mint ahogy a pénzügyminiszter programjának végrehajtása veszélyeztetheti a szegedi egyetemet, akkor a szolgáltatást teljesítő, de a kellő ellenszolgáltatáshoz nem jutó szerződő fél még bírói uton is csökkentheti terheit s visszaigényelheti az csökkenthetetlen aránylagos részét. Akármire határozta el magát a kormány a szegedi egyetemmel kapcsolatosan, az bizonyos, hogy nem tud annyit megtakarítani, mint amennyit a fakultások megszüntetése, vagy összeolvasztása után a város polgársága magánjogi szabályok alapján az államtól joggal követelhetne vissza hozott áldozataiból. Azt pedig feltételezni sem lehet, hogy a jognak és erkölcsnek ama szabályai, amelyek még a tőzsdén kötött ügyleteknél is érvényesek, ne érvényesüljenek akkor, amikor az állam és a város az ügyletet kötő felek.

Ha a pénzügyminiszter — helyesen — azt mondja, hogy az Operát és a Nemzeti színházat, bár évi két millió pengő terhet jelent fentartásuk, a kultúra és művészet védelmében fenn kell tartani, akkor szabad-e egyetemet csonkítani azért, hogy egypár egyetemi

tanár fizetése és nyugdíja közötti pár ezer pengő megtakarítható legyen? Arról lehet beszélni, hogy az országnak szüksége van-e négy egyetemre, de meglevő egyetemet lerombolni sokkal nagyobb bűn, mint felesleges egyetemet fenntartani. Az egyetemnek nemcsak az a rendeltetése, hogy diplomát nyomjon az ifjúság kezébe. A nőgyógyászati klinika nemcsak azt a feladatot tölti be, hogy orvostanhallgatókat tanít. Vajjon mi fontosabb, az-e, hogy a természettudományi fakultás egy-két vegyészdoktor avasson fel évenként, vagy pedig az, hogy Szentgyörgyi Albert professzor folytassa és végezze be az egész világ érdeklődését felkeltő kísérleteit? És mi tudna annyi érdeklődést felkelteni e város iránt, mint amennyit a szegedi egyetem korán elköltözött világhírű professzora, Haar Alfréd, nem is életével, munkájával és eredményei-

vel, de halálával keltett fel és fordított Szeged felé?

Meg tudja-e majd találni ez a város azt a hangot s azt az elhatározást, amire egyetemének védelmében szüksége lesz? Amikor az államépítészeti hivatal s az erdőigazgatóságot kellett védenie a városnak, a lojalitás s a hajbókolás megbénította a város védelmét. Attól félünk, hogy az egyetem védelmében újra az előkelőség fogja megszabni a teendőket s újra nem jut szóhoz a legnagyobb erő s a legnagyobb tekintély: a város polgárságának egyetemes és egyhangú akarata. Nincs idő várni a nélkülünk megszülető jobb belátásra. Az egész várost szólítsák sorompóba s a város egész népe engedelmessédjén a munkára toborzó felhívásnak, amikor a szegedi egyetemet, mindannyiunk értékét kell megvédelmezni.

„Az amerikai kormány át akarja venni a vezetést“

Hull külügyl államtitkár feltűnést keltő kijelentése a gazdasági nacionalizmus zsákuccájáról

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Párisból jelentik: A párisi sajtó szenzációs beállításban azt írja, hogy a washingtoni kisvilág gazdasági konferencia döntőjelentőségű lesz, kihatásai az egész világon érezhetők lesznek. Hull washingtoni külügyi államtitkár kijelentette, hogy

az amerikai kormány át akarja venni

a vezetést és ki akarja vezetni a világot abból a zsákuccából, amelybe a gazdasági nacionalizmus juttatta.

Meg kell állítani a vámok állandó emelését, új és mérsékelt vámpolitikát kell kezdeni, amely meg tudja élénkíteni a világkereskedelmet.

A Hitler-kormány politikai kiselejteztést rendez az állami tisztviselők között

Göring és Papen Rómában — A bankok hűségnyilatkozata a horogkeresztes rendszer mellett — Breitscheid szociáldemokrata vezér elhagyta Németországot és Svájcba költözött

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Berlinből jelentik: A birodalmi kormány szombaton kiadta a köztisztviselők politikai kiselejteztésére vonatkozó rendelet végrehajtási utasítását. A végrehajtási utasításból kiderül, hogy a kiselejteztés nem vonatkozik az alacsonyabb rangú tisztviselőkre, hanem azokra, akik vezető állást töltöttek be. A vezető tisztviselők gondolkodásának és politikai felfogásának ugyanis — mondja a végrehajtási utasítás — teljes összhangban kell állnia a kormány állampolitikai törekvéseivel. Ellátolják állásaikból mindazokat a tisztviselőket, akik nem árja származásuk. Ennek megállapítására megvizsgálják a vezető tisztviselők származását egészen a nagyszülőikig.

Elsősorban azokat a tisztviselőket fogják elbocsájtani, akik az 1918-as forradalom óta kaptak állást. Ezeket három hónapi végkielégítéssel elküldik. Azok a zsidó vallású tisztviselők, akik a háború előtt is állami szolgálatban voltak és akik a háború alatt frontszolgálatot teljesítettek, vagy apjuk, illetve gyermekük elesett, meghagyhatók állásukban.

A német bankok központja ma a következő nyilatkozatot tette közzé: „A német bankipar nem lehet és nem szabad tétlenül néznie a Németországban történő változásokat.

A bankipar minden fenntartás nélkül a kormány rendelkezésére bocsátja erőit

azzal a szándékkal, hogy a német haza felépítéséből kivegye részét és közreműködjék abban, hogy Németország újra egyenjogú, erős és szabad legyen. Elhatározta egyidejűleg a német központi bankszövetség, hogy május 2-ára rendkívüli közgyűlést hív össze, amelyen az egész vezetőség lemond és új választásoknak veti alá magát.

Göring szombaton délután Münchenbe utazott, hétfőn pedig Rómába indul repülőgépen. Rómában találkozik Papen alkancellárral.

Baselből jelentik: Breitscheid Rudolf,

a német szociáldemokrata párt egyik legismertebb vezére szombaton átélte a svájci határt

és családjával együtt Zürichben szándékozik egyelőre letelepedni. Breitscheid a szociáldemokrata párt birodalmi gyűlési frakciójának vezetője volt.

Köln elővárosában horogkeresztes rohamosztagok

elfoglalták és elkobozták a szocialista szakszervezetek házát.

Hír szerint Hitler mint Poroszország helytartója, Göring birodalmi minisztert nevezi ki porosz miniszterelnökké.

Londonból jelentik: Lord Reading volt in-